

Η «Επί του Όρους ομιλία» του Ιησού

Η ηθική του Ιησού

Το κείμενο αυτό συχνά λέγεται από τους χριστιανούς, ότι είναι το απαύγασμα της ηθικής της χριστιανικής διδασκαλίας.

Θα το δούμε λίγο αναλυτικά, φράση-φράση, ή ομάδες κοινού νοήματος και θα διαπιστώσουμε ότι, όχι μόνο διαφωνεί με άλλα στοιχεία της διδασκαλίας του Ιησού όπως αυτή υποτίθεται υπάρχει στα Ευαγγέλια, αλλά έχει και μέσα της η ίδια αυτή η ομιλία αρκετές αντιφάσεις.

Πρόκειται, υποτίθεται, για μια ομιλία του Ιησού προς το πλήθος των μαθητών και ακολούθων του, σε αδιευκρίνιστο μέρος. Μια ομιλία, που όπως θα διαπιστώσετε από το μέγεθός της, αποκλείεται να ειπώθηκε και να την θυμόταν κάποιος ολόκληρη για να καταγραφεί μερικά χρόνια αργότερα.

Στο σενάριο του Ματθαίου (5:1 - 7:28), αναφέρεται ότι ο Ιησούς αρχικά βρισκόταν "παρά την θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας", μετά ο Ιησούς ανεβαίνει σε ένα όρος, και μόλις τελειώνει η ομιλία μπαίνει στην Καπερναούμ και ακολουθεί το θαύμα με την ίαση του λεπρού και αμέσως μετά το θαύμα με το παιδί του εκατόνταρχου.

Στο σενάριο του Λουκά, που είναι σαφώς μικρότερο (6: 20-42), έγινε σε πεδιάδα και μετά μπαίνει στην Καπερναούμ και γίνεται το θαύμα με τον δούλο του

εκατόνταρχου (το παιδί του Ματθαίου υποβιβάστηκε σε δούλο). Για τις αναντιστοιχίες και τις αντιφάσεις των θαυμάτων μπορείτε να δείτε εδώ: [Θρησκεία θαυμάτων](#).

Εδώ όμως θα ασχοληθούμε με την ηθική διδασκαλία του Ιησού και την συγκεκριμένη ομιλία στο αναλυτικό σενάριο του Ματθαίου που υποτίθεται είναι η κορύφωσή της .

Κεφάλαιο 5

Που έγινε η ομιλία;

1 Ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προσῆλθαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ·

(Κατὰ Ματθαίον, 5: 1)

Για να δούμε και τι λέει ο Λουκάς σχετικά:

καὶ καταβὰς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν.

(Κατὰ Λουκάν, 6: 17)

Σύμφωνα με τον πρώτο, στην Γαλιλαία κοντά στην λίμνη και σε ένα βουνό. Σύμφωνα με τον άλλο, σε πεδιάδα. Εσείς τί προτιμάτε;

Οι ίδιοι οι Πατέρες της Εκκλησίας, διαφωνούν στο αν οι δύο ομιλίες ήταν ίδιες ή διαφορετικές, αλλά στο παρόν δεν μας ενδιαφέρει τόσο αυτό, όσο οι διαφορές και οι αντιφάσεις.

Πτωχοί μόνο, ή πτωχοί τω πνεύματι;

3 μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

(Κατά Λουκάν, 6: 20)

Ξέρω ότι θα μείνετε με την απορία, φυσικά ο καλός ο μύλος όλα τα αλέθει. Για το θέμα των πτωχών πάντως δεν είναι κάτι καινούργιο. Διαβάστε στον Ησαΐα:

καὶ ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ Κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλπισμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης.

(Ησαΐας, 29:19)

Ίσως θυμάστε και τους Κουμρανοὺς “*Ἡ κοινότητα εἶναι κοινότητα των πτωχῶν*” (4Q171,II,9 & 4Q171,III,10), “*σου ἐξηγόρασας την ψυχὴν του πτωχού*” (1QH,X,32). Το “μακάριοι οι πτωχοὶ τῷ πνεύματι” εἶναι πραγματικὰ καινούργιο και ἴσως να μας δείχνει και το κοινό στο οποίο θέλει να απευθυνθεῖ. Εἶναι μια ωδή στην αμορφωσιά, η πρώτη που πήρε τόση ἑκταση, αν και τώρα ερμηνεύεται αλλιῶς γιατί δεν ἀρέσει η κατά λέξη μόνο ερμηνεία.

4 μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται.

Αυτά εἶναι ἐξέλιξη ἀπὸ τον Εκκλησιαστικό:

32 Καὶ πτωχῶ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου, ἵνα τελειωθῇ ἡ εὐλογία σου. 33 χάρις δόματος ἔναντι παντὸς ζῶντος, καὶ ἐπὶ νεκρῶ μὴ ἀποκωλύσης χάριν. 34 μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον.

(Σοφία Σειράχ, 7: 32-34)

Αλλά και τον Ησαΐα:

καλέσαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως τῷ Θεῷ ἡμῶν, παρακαλέσαι πάντας τοὺς πενθοῦντας.

(Ησαΐας, 61: 2)

Η Εκκλησία ακολουθώντας αυτές τις ἐντολές, λατρεύει το πένθος και την δυστυχία και δεν εἶναι μόνο η τέχνη της που δείχνει αυτή τη μόνιμη σοβαρότητα, σκαιότητα ἢ πόνος, εἶναι ὅτι οι ἄνθρωποι ὅσο εἶναι δυστυχισμένοι, φτωχοὶ και

αμόρφωτοι χειραγωγούνται ευκολότερα, είναι τα καλύτερα πρόβατα.

5 μακάριοι οί πραεῖς, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν.

Αντιγραφή από τον Ησαΐα:

πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χεὶρ μου, καὶ ἔστιν ἐμὰ πάντα ταῦτα, λέγει Κύριος· καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω, ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους μου;

(Ησαΐας, 66: 2)

Στο ίδιο κλίμα συνεχίζει με ανέξοδα τσιτάτα που θα αγγίξουν το κοινό:

6 μακάριοι οί πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.

7 μακάριοι οί ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.

8 μακάριοι οί καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται.

Δεν μπορεί κανείς να τα σχολιάσει όλα αρνητικά, είναι όμως αυτά που σήμερα θα λέγαμε ανέξοδος λαϊκισμός. Θυμίζει τις μοντέλες που τους παίρνουν συνέντευξη και στην ερώτηση “τί θέλετε;”, απαντούν “ειρήνη στον κόσμο”.

Ειρήνη και ευδοκία, ή πόλεμος και μάχαιρα;

9 μακάριοι οί εἰρηνοποιοί, ὅτι (αὐτοὶ) υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται.

Εδώ, μακαρίζει την ειρήνη και όσους πολεμάνε για αυτήν, αλλά αλλού υπάρχουν και τα αντίθετα που ο ίδιος φέρεται να εἶπε:

μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν.

(Κατὰ Ματθαῖον, 10 :34)

εἶπεν οὖν αὐτοῖς· Ἀλλὰ νῦν ὁ ἔχων βαλάντιον ἀράτω, ὁμοίως καὶ πήραν, καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλήσει τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγοράσει μάχαιραν.

(Κατά Λουκάν, 22: 36)

πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτούς ἔμπροσθέν μου.

(Κατά Λουκάν, 19: 27)

49 Πῦρ ἤλθον βαλεῖν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τί θέλω εἰ ἤδη ἀνήφθη! 50 βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι, καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ τελεσθῆ! 51 δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ; οὐχί, λέγω ὑμῖν, ἀλλ' ἢ διαμερισμόν.

(Κατά Λουκάν, 12: 49-51)

Ἀς προχωρήσουμε στο ίδιο κλίμα:

10 μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. 11 μακάριοί ἐστε ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν καθ' ὑμῶν (ψευδόμενοι) ἕνεκεν ἐμοῦ. 12 χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν. 13 Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλας τῆς γῆς. ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῆ, ἐν τίνι ἀλισθῆσεται; εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Εδώ, τελειώνουν και οι μακαρισμοί όπως λέγονται. Είναι ένα κείμενο που χαϊδεύει τους οπαδούς του. Οι προγραμματικές του κατευθύνσεις θα λέγαμε για το κοινό που θέλει και το κερασάκι που θα κερδίσουν στο τέλος.

Φανερά ή εν κρυπτώ;

14 Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου. οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη. 15 οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ. 16 οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Εδώ, μας λέει ότι αυτοί, οι ακόλουθοί του, είναι το φως του κόσμου και το φως

τους θα λάμψει για να φαίνονται στους άλλους τα καλά τους έργα και να τους δοξάζουν.

Το ερώτημα είναι: Οι φανερές πράξεις, η δικαιοσύνη και η ελεημοσύνη δεν περιλαμβάνονται στα καλά έργα; Διότι στο ίδιο Ευαγγέλιο, παρακάτω, μας λέει:

προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς·

(Κατὰ Ματθαῖον, 10: 17)

Εκτός όμως από αυτή την επιφυλακτικότητα, έχουμε και πλήρη αντίθεση με άλλα χωρία.

Ακριβώς πάρα κάτω στην ίδια ομιλία:

1 Προσέχετε (δὲ) τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. (...) 3 σοῦ δὲ ποιῶντος ἐλεημοσύνην μὴ γνῶτω ἡ ἀριστερὰ σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, 4 ὅπως ἦ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ [αὐτὸς] ἀποδώσει σοι.

(Κατὰ Ματθαῖον, 6: 1, 3-4)

Πολύ πάρα κάτω, αναφερόμενος στους Φαρισαίους, τους κατηγορεῖ για αυτό ακριβώς για τα καλά έργα που κάνουν και δείχνουν:

3 πάντα οὖν ὅσα ἐὰν εἴπωσιν ὑμῖν ποιήσατε καὶ τηρεῖτε, κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε· λέγουσιν γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν (...) 5 πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις· πλατύνουσιν γὰρ τὰ φυλακτῆρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα.

(Κατὰ Ματθαῖον, 23: 3 & 5)

Επίσης, ο ίδιος αντιβαίνει σε πολλές δικές του δράσεις που γινόντουσαν εν κρυπῷ:

Καὶ ἐκεῖθεν ἐξεληθόντες παρεπορεύοντο διὰ τῆς Γαλιλαίας, καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα

τις γινῶ·

(Κατά Μάρκον, 9: 30)

Ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερωῶς, ἀλλ' ἐν κρυπτῷ.

(Κατά Ἰωάννην, 7: 10)

Ἡ τα κηρύγματα για...λίγους, μην τύχει οι πολλοί να καταλάβουν και να σωθούν!

11 καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· Ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ· ἐκείνοις δὲ τοῖς ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται, 12 ἵνα βλέποντες βλέπωσι καὶ μὴ ἴδωσι, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσι καὶ μὴ συνιῶσι, μήποτε ἐπιστρέψωσι καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἀμαρτήματα.

(Κατά Μάρκον, 4: 11-12)

Σχέση με τον Νόμο

Νόμος για τους Εβραίους, είναι το Λευιτικό και κατ' επέκταση ὅλη η Τορά (Πεντάτευχος) και ὅλη η Παλαιά Διαθήκη.

17 μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. 18 ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἐν ἡ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται. 19 ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.

Εδώ, είναι τα χωρία που λέει ευθαρσῶς ὅτι αποδέχεται ὅλο τον μωσαϊκό νόμο και ὄχι μόνο δεν θα αλλάξει τίποτα σε αυτόν (ας πούμε σε αντίθεση με την κατάργηση της περιτομῆς ἀπὸ τον Παύλο), ἀλλὰ αὐτὰ που λέει εἶναι συμπλήρωσή του και ὄχι ἀλλαγὴ ἢ κατάργηση.

Ας δούμε με τι άλλα χωρία αυτό έρχεται σε σύγκρουση:

Ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται ἕως Ἰωάννου· ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίζεται καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται.

(Κατὰ Λουκάν, 16: 16)

Και, φυσικά, με σωρεία επιστολῶν του αναμορφωτή, ἢ κατὰ άλλους του δημιουργοῦ του Χριστιανισμοῦ, Παύλου:

ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· **οὐ γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον,** ἀλλ' ὑπὸ χάριν.

(Προς Ρωμαίους, 6: 14)

ὥστε, ἀδελφοί μου, καὶ **ὁμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ,** τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν τῷ Θεῷ. (...) **6 νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου,** ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

(Προς Ρωμαίους, 7: 4 & 6)

τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι.

(Προς Ρωμαίους, 10: 4)

Εδώ, ο Νόμος έγινε κατάρα:

Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν **ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου** γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· γέγραπται γάρ· ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου·

(Προς Γαλάτας, 3: 13)

ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν· 25 ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν.

(Προς Γαλάτας, 3: 24-25)

εἰ δὲ Πνεύματι ἄγεσθε, **οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον.**

(Προς Γαλάτας, 5: 18)

τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην.

(Προς Εφεσίους, 2: 15)

ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἤρην ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ.

(Προς Κολοσσαεῖς, 2: 14)

Ποῖός τελικά θα σωθεῖ;

20 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ὑμῶν ἡ δικαιοσύνη πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Εάν έχουν περισσότερη δικαιοσύνη από τους φαρισαίους, θα πάνε στον Παράδεισο.

Θυμηθείτε και το “**τους πλανημένους Ισραηλίτες, που τελούν υπό το κράτος του Διαβόλου**” (1QS,I,24-24) από το Κουρμάν.

Σε άλλα εδάφια, όμως, μας τα λέει διαφορετικά...

Θα σωθεῖ αὐτός που θα πιστέψει και θα βαπτιστεῖ:

ὁ πιστεύσας καὶ βαπτισθεὶς σωθήσεται, ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται.

(Κατὰ Μάρκον, 16: 16)

ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν οὐ κρίνεται· ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.

(Κατά Ιωάννην, 3: 18)

Αυτός που θα λέει καλά λόγια:

36 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ λαλήσουσιν οἱ ἄνθρωποι ἀποδώσουσιν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· 37 ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ.

(Κατά Ματθαῖον, 12: 36-37)

Αυτός που κάνει σωστές πράξεις:

μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ, καὶ τότε ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ.

(Κατά Ματθαῖον, 16: 27)

Αυτός που θα τηρήσει τις εντολές του:

ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, Τί με ἐρωτᾷς περὶ τοῦ ἀγαθοῦ; εἷς ἐστὶν ὁ ἀγαθός. εἰ δὲ θέλεις εἶς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, τήρησον τὰς ἐντολάς.

(Κατά Ματθαῖον, 19: 17)

Ο Πέτρος (κατά τον Λουκάν), έχει όμως άλλη άποψη από όλα αυτά· θα σωθεί απλά αυτός που θα τον επικαλεστεί:

καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται

(Πράξεις, 2: 21)

Υπάρχουν ακόμα δεκάδες αντίστοιχα, ό,τι σας αρέσει το εκλαμβάνετε σωστό και...θα σωθείτε.

Όλα αυτά που αναφέρθησαν εδώ, έχουν να κάνουν με την απόφαση του ανθρώπου, γιατί υπάρχουν και άλλα χωρία που δείχνουν ότι δεν είναι απόφαση του ανθρώπου αν θα σωθεί, αλλά απόφαση του ίδιου του Θεού και μόνο, όπως:

Μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων. 44 οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρὸς με, ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἐλκύσῃ αὐτόν, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ.

(Κατὰ Ἰωάννην, 6: 44)

Ένα θέμα τεράστιο, που άπτεται της περίφημης “ελεύθερης βούλησης” και ελπίζουμε σύντομα να έχουμε μία καλύτερη ανάλυση περί αυτού.

Τί θα πάθει όποιος βρίζει και οργίζεται;

21 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐ φονεύσεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει. 22 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἶπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἶπῃ, μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

Μόνο, που στην ίδια ομιλία, λίγο πάρα κάτω, ο ίδιος μάς λέει:

καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς **ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ**, ὅστις ὠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν ἄμμον.

(Κατὰ Ματθαῖον, 7: 26)

Επίσης, στον ίδιο ευαγγελιστή:

μωροὶ καὶ τυφλοί, τίς γὰρ μείζων ἐστίν, ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἀγιάσας τὸν χρυσόν;

(Κατὰ Ματθαῖον, 23: 17)

Η τιμωρία μοιάζει και με το τι θα πάθουν οι ασεβείς κατά τους Κουμρανοὺς:

“Ἡ καταδίκη και η τιμωρία των ασεβῶν θα γίνει με θειάφι που καίει” (1QpHab,X,5) και **“εκεί έσσονται...εν φλογί καιομένη”** (7Q,VIII, στήλη 2), στο **“πυρ των σκοτεινῶν τόπων”** (1QS,IV, 13).

Για την οργή του ίδιου του Θεού, ήδη έχουμε αναφέρει στα σχόλια περί ειρήνης. Συνεχίζουμε:

23 ἔὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάκει ἠμνησθῆς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ, 24 ἅφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ὑπάγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἔλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. 25 ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως ὅτου εἶ μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ὁδῷ, μήποτε σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῆ, καὶ ὁ κριτὴς τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. 26 ἀμὴν λέγω σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἕσχατον κοδράντην.

Εδώ, αναφέρεται στην συνεννόηση και αλληλοκατανόηση των ανθρώπων και αποκομμένα από τα υπόλοιπα δείχνουν μια καλή πρόταση. Θυμηθείτε εδώ και τους Κουμρανούς “**Ο Θεός “συγχωρεῖ τους απαρνούμενους την αμαρτίαν”** (1QH,VI,24). Ο Θεός “**μακρόθυμος και ἰλεως τοι μεταμελουμένοις ἐπὶ τῇ αμαρτία αὐτῶν**” (CD,II,4-5).

Τί θα πάθει ὅποιος γλυκοκοιτάξει ξένη γυναίκα;

27 Ἰκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Οὐ μοιχεύσεις. 28 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτήν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Κι εδώ, προτρέπει τους πιστούς να βιαιοπραγήσουν στο σώμα τους, αν αυτό θέλει να σκανδαλιστεί και να επιθυμήσει γυναίκα:

29 εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῆ εἰς γέενναν. 30 καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου εἰς γέενναν ἀπέλθῃ.

Σε αυτά συμφωνεῖ και το :

καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

(Κατὰ Ματθαῖον, 19: 12)

Το εντυπωσιακό είναι, ὅτι κάτι τέτοιο ἔκανε και ο Ωριγένης ακολουθώντας πιστά τις εντολές του κυρίου του και ευνουχίστηκε για να μην επιθυμήσει γυναίκα και οι

χριστιανοί τον...αναθεμάτισαν.

Αυτά δεν είναι κάτι καινούργιο έχει σχέση με το χωρίο του Εκκλησιαστικό:

8 ἀπόστρεψον ὄφθαλμόν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου, καὶ μὴ καταμάνθανε κάλλος ἀλλότριον· ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν, καὶ ἐκ τούτου φιλία ὡς πῦρ ἀνακαίεται. 9 μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον καὶ μὴ συμβολοκοπήσης μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ, μήποτε ἐκκλίνη ἡ ψυχὴ σου ἐπ' αὐτὴν καὶ τῷ πνεύματί σου ὀλισθήσης εἰς ἀπώλειαν.

(Σοφία Σειράχ, 9: 8-9)

Μόνο που εδώ, έχει μια απόλυτη χροιά, η οποία οδήγησε σε μεγάλα λάθη την ανθρωπότητα, που έκανε το λάθος να υποταγεί στην χριστιανοσύνη και η αντιμετώπιση αυτή είναι πλέον τελείως αντιεπιστημονική. Ευτυχώς, σήμερα έχουμε την Ψυχολογία που μας έμαθε κάτι που ο συγγραφέας του κειμένου του Ματθαίου, αν και υποτίθεται είχε την θεία φώτιση αγνοούσε. Ότι το να πολεμάς τα πάθη σου θάβοντάς τα στο υποσυνείδητο, το μόνο που κάνεις είναι να τα θεριεύεις και τελικά το μόνο που καταφέρνεις είναι να ασχολείσαι μόνο με αυτά.

Νυμφεύθηκες λάθος γυναίκα; Ας πρόσεχες...

31 Ἐρρέθη δέ, Ὅς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον. 32 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ἀπολύων τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λόγου πορνείας ποιεῖ αὐτὴν μοιχευθῆναι, καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ μοιχᾶται.

Αρχικά, όπως βλέπετε, δεν υπάρχει εξίσωση άνδρα και γυναίκας. Αναφέρεται μόνο στους άνδρες, σαν να μην μετράει ούτε η γνώμη, ούτε η επιθυμία των γυναικών.

Ας θυμηθούμε εδώ και τους Κουμρανοὺς: **“Και ου μη λήψεται πλην αυτής γυναίκα άλλην, επειδήπερ αυτή προσκολληθήσεται αὐτῷ καθ'απάσας τας ημέρας του βίου αὐτοῦ”** (11Q temple, LVI,12), **“ο δεύτερος γάμος θεωρείται μοιχεία”** (CD.IV,20-21), **“η χήρα και η αποδιωγμένη θα παραμένουν άγαμες”** (11QRT.LIV,8-11).

Σύμφωνα με αυτό, όποιος κάνει λάθος, βιαστεί και πάρει λάθος γυναίκα, έχασε και φυσικά και η γυναίκα δεν μπορεί να ξαναπαντρευτεί. Οφείλουν να υποστούν ο ένας τον άλλον για πάντα. Οι καθολικοί εδώ, είναι πιο ορθόδοξοι από τους ορθόδοξους

και το τηρούν επισήμως φυσικά. Οι ορθόδοξοι, αφήνουν κάποια περιθώρια “κατ’οικονομίαν” όπως λένε, όταν η κοινωνική πρακτική ξεπερνάει τις μεσαιωνικές τους δοξασίες και επιτρέπουν το διαζύγιο και τρεις γάμους, αν και δεν θεωρούνται ακριβώς κανονικοί και οι τρεις.

Η χώρα μας, που ο εναγκαλισμός με την Εκκλησία ακόμα δεν έχει λήξει, απαγόρευε το διαζύγιο όπως ακριβώς και η εντολή αυτή και ο μόνος τρόπος που το επέτρεπε ήταν η μοιχεία. Δεν είναι και πολύς καιρός που συνέβαινε αυτό. Πριν το 1983, χιλιάδες ήταν οι περιπτώσεις που για να αποδειχθεί η μοιχεία, έπρεπε να πιάσουν την γυναίκα στα πράσα με την συμμετοχή ντετέκτιβ, φωτογράφου κ.λπ. και σε κατάσταση ημίγυμνη να οδηγηθεί η γυναίκα (και ο εραστής φυσικά) στο αστυνομικό τμήμα για να πιστοποιηθεί και επισήμως η μοιχεία και να βγει το πολυπόθητο διαζύγιο. Η απόλυτη διαπόμπευση δηλαδή του ανθρώπου, για να τηρηθεί το παραπάνω. Για τον ίδιο λόγο, υπήρχαν άνθρωποι που χώρισαν ουσιαστικά, αλλά δεν μπορούσαν να πάρουν διαζύγιο και συζούσαν για χρόνια με νέους συντρόφους και είχαν κάνει νέες οικογένειες που τυπικά δεν υπήρχαν. Μιλάμε για τραγικές καταστάσεις στηριγμένες σε αυτές τις προτροπές που έγιναν κανόνας για την Εκκλησία, αλλά δυστυχώς και το κράτος μας, που ευτυχώς γρήγορα ξεχάσαμε αν και συνέβαιναν μέχρι πριν 35 μόλις χρόνια.

Επιτρέπεται ο όρκος;

33 Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, Οὐκ ἐπιορκήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. 34 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὁμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ· 35 μήτε ἐν τῇ γῆ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστὶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου βασιλέως· 36 μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ μέλαιναν. 37 ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστὶν.

Δεν επιτρέπεται οι χριστιανοί να ορκίζονται· αυτό προφανώς δεν το ήξερε ο Παύλος:

13 Τῷ γὰρ Ἀβραάμ ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ’ οὐδενὸς εἶχε μείζονος ὁμόσαι, ὤμοσε καθ’ ἑαυτοῦ 14 λέγων· ἢ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε· 15 καὶ οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας· 16 ἄνθρωποι μὲν κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνύουσι, καὶ πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς

βεβαίωσιν ὁ ὄρκος· 17 ἐν ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεὸς ἐπιδείξει τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ, ἐμεσίτευσεν ὄρκῳ...

(Προς Εβραίους, 6: 13-17)

Το εντυπωσιακό είναι, ότι οι σύγχρονοι ορθόδοξοι το αγνοούν ή πάντως δεν το τηρούν, ενώ η σύγχρονη ελληνική Εκκλησία κόπτεται ιδιαίτερα για να μην καταργηθεί από τα δικαστήρια ο θρησκευτικός ὄρκος, μη υπακούοντας στον Ιησού, δηλαδή τον θεό τους, φυσικά αφού δέχονται και χρησιμοποιούν από αυτά που φέρεται να είπε, μόνο ὅ,τι τους βολεύει κάθε φορά και τα άλλα τα αγνοούν ή τα ερμηνεύουν.

Αγάπη και παραλογισμός

38 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ὁφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. 39 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ραπίζει εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα (σου), στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην·

Άλλη μια εντελώς ανατρεπτική αλλά παράλογη εντολή, τόσο παράλογη που ούτε ο ίδιος τήρησε σύμφωνα με τα Ευαγγέλια πάντα, σε τρεις φορές που θα είχε ευκαιρία να το πράξει. Όταν κάποιος τον ράπισε, δεν ἔστρεψε το μάγουλο, αλλά ζήτησε τον λόγο (Κατά Ιωάννην, 18: 22), ή “εξαφανίστηκε” δύο φορές, την πρώτη φορά όταν τον κυνηγούσαν (Κατά Λουκάν, 4: 29-30) και την δεύτερη όταν του πετούσαν πέτρες (Κατά Ιωάννην, 8: 59).

40 καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον· 41 καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὑπάγε μετ' αὐτοῦ δύο. 42 τῷ αἰτοῦντί σε δός, καὶ τὸν θέλοντα ἀπὸ σοῦ δανίσασθαι μὴ ἀποστραφῆς.

Παράλογες, επίσης, εντολές που οδηγούν στην δουλεία. Καλεί σε πλήρη παθητικότητα και να μην υπερασπίζεται κανείς τον εαυτό του και να υπερβάλλει στην δουλικότητα. Φυσικά, ουδείς τις ακολουθεί, αλλά η καταστατική ιδέα της παθητικότητας στην εξουσία ή τον ισχυρό, οδηγεί στην “προβατοποίηση” των πιστών και τους κάνει απόλυτα ελεγχόμενους.

43 Ἦκούσατε ὅτι ἐρρέθη, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν

σου. 44 ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν διωκόντων ὑμᾶς, 45 ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. 46 ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 47 καὶ ἐὰν ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ ἐθνικοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν; 48 Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν.

Άλλη μια παράλογη εντολή, που και ο ίδιος ο θεός της “Αγάπης” δεν δείχνει να τηρεί:

καὶ ὅσοι ἐὰν μὴ δέξωνται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσωσιν ὑμῶν, ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται Σοδόμοις ἢ Γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

(Κατὰ Μάρκον, 6: 11)

ὁ μὴ ὦν μετ’ ἐμοῦ κατ’ ἐμοῦ ἐστι, καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ’ ἐμοῦ σκορπίζει.

(Κατὰ Λουκάν, 11: 23)

πλὴν τοὺς ἐχθροὺς μου ἐκείνους, τοὺς μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ’ αὐτούς, ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε αὐτούς ἔμπροσθέν μου.

(Κατὰ Λουκάν, 19: 27)

Αν δεν μισήσεις τον εχθρό σου και τον αγαπήσεις, την οικογένεια σου τί πρέπει να κάνεις;

Εἴ τις ἔρχεται πρὸς με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς, ἔτι δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, οὐ δύναταί μου μαθητὴς εἶναι.

(Κατὰ Λουκάν, 14: 26)

Όπως και στο θέμα της επιθυμίας, οι χριστιανοί με αυτές τις αντιφατικές εντολές, που τις θεώρησαν ανατρεπτικές, πίστευαν ότι μπορούν να υποτάξουν τα συναισθήματά τους την στιγμή που ούτε ο θεός τους δεν φαίνεται να μπορεί.

Κεφάλαιο 6

Εν κρυπτῷ ἢ φανερά;

Το θέμα το ξαναείδαμε, τώρα όμως είναι αντίστροφο:

1 Προσέχετε (δὲ) τὴν δικαιοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 2 Ὅταν οὖν ποιῆς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς ρύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 3 σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιὰ σου, 4 ὅπως ἡ σου ἢ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ [αὐτὸς] ἀποδώσει σοι.

Κι εδώ, φυσικά, υπάρχει αντίφαση με το:

οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

(Κατὰ Ματθαῖον, 5: 16, που είδαμε στην (δια ομιλία νωρίτερα)

Ἐπαρση

5 Καὶ ὅταν προσεύχησθε, οὐκ ἔσεσθε ὡς οἱ ὑποκριταί· ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἐστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 6 σὺ δὲ ὅταν προσεύχη, εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι. 7 Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατταλογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί, δοκοῦσιν γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. 8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς, οἶδεν γὰρ ὁ πατήρ ὑμῶν ὧν χρεῖαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.

Άλλη μία αντιφατική εντολή του Ιησού, που οι Νεοέλληνες ορθόδοξοι δεν τηρούν. Υπάρχουν και δημόσιες ομαδικές προσευχές στα σχολεία, σε στρατώνες, και άλλα καταλύματα, και φυσικά φορούν μεγάλους σταυρούς, κάνουν μεγάλους σταυρούς, θέλουν να αναγράφεται το θρήσκευμα στις ταυτότητες ή παντού, βάζουν παντού σταυρούς σε κάθε κορφή και κάθε μέρος, ώστε το μικρόβιο της μυθοπλασίας να φαίνεται παντού.

Η σωστή προσευχή

9 Οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου, 10 ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου, γεννηθήτω τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. 11 Τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· 12 καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφήκαμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν· 13 καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.

Αυτή είναι και η “Κυριακή Προσευχή”, που αγνοεί όπως έχουμε ξαναπεί ο Παύλος και προφανώς και το κοινό που απευθύνεται (Προς Ρωμαίους, 8: 24-26).

Το πλέον εντυπωσιακό, που σχολίασα και στο *Ο Ιησούς ως επαναστάτης*, είναι το “**ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου**”. Δηλαδή δεν υπάρχει αυτή η βασιλεία και καλεί τους ακολούθους να εύχονται να υπάρξει κάποτε.

Επίσης, ενδιαφέρον έχει ότι ο Γιαχβέ είναι πάντα σύμφωνα με τον Ιησού “**στους ουρανοὺς**”.

Αυτή την προσευχή την λένε οι χριστιανοί υποτίθεται κάθε μέρα, φυσικά αρκετοί από αυτούς δανείζουν (το τι δεν έχει σημασία τώρα) και δεν νομίζω ότι κανένας τους “αφήνει τους οφειλέτες αυτού” και φυσικά δεν περιμένουν από τον Γιαχβέ να τους δώσει τον επιούσιον, αλλά εργάζονται σκληρά για να τον αποκτήσουν. Επίσης, ενδιαφέρον έχει ότι θεωρεί ως αιτία πειρασμών τον Γιαχβέ, (“**μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν**”) που βάλλει κι εδώ την περίφημη “ελεύθερη βούληση” του ανθρώπου και κάνει ακόμα πιο δυσδιάκριτη την ευθύνη.

Συγχώρεση

14 Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· 15 ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις, οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν.

Σύμφωνα με αυτή την εντολή, δεν υπάρχει δικαστής που θα την γλυτώσει και οι χριστιανοί, ως γνωστόν, πάντα...συγχωρούν. Πάλι ο Γιαχβέ στον "ουρανό", για να μην ξεχνιόμαστε.

Νηστεία

16 Όταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ, ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπως μὴ φανῆς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυφαίῳ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυφαίῳ ἀποδώσει σοι.

Αυτό, είναι αφιερωμένο σε όλους αυτούς που δηλώνουν ότι νηστεύουν σαν να κάνουν μεγάλο κατόρθωμα. Για το πόσο χρήσιμη είναι η θρησκευτική νηστεία μπορείτε να διαβάστε και εδώ: *Νηστεία, χορτοφαγία, διατροφή.*

Μην θησαυρίζετε - Κύριος ἢ Μαμωνάς

19 μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ κλέπτουσιν· 20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν· 21 ὅπου γὰρ ἐστὶν ὁ θησαυρός σου, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδιά σου.

Εδώ, τί να πει κανείς; Όλη η Εκκλησία κάνει το αντίθετο, θησαυρίζει συνέχεια και απαιτεί από όλους τους πολίτες να την χρηματοδοτούν επιπλέον. Η έσχατη υποκρισία. Φυσικά, αυτά έχουν και αντίθεση με το ακριβό μύρο που ήθελε ο Ιησούς (Κατά Μάρκον, 14: 3-7), όπως και την υποχρεωτική οικονομική αφαίμαξη των προβάτων από τον Πέτρο στις Πράξεις με την γνωστή δολοφονία του Ανανία και της Σαφαείρης (Πράξεις, 5: 1-11).

22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστὶν ὁ ὀφθαλμὸς. ἐὰν οὖν ᾗ ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμὸς σου πονηρὸς ᾗ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστίν, τὸ σκότος πόσον. 24 Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε

θεῶ δουλεύειν καὶ μαμωνᾶ.

Για τα περί φωτός, έχουμε και το κουμρανικό “**γιοι του Φωτός**”, όπως θεωρούνταν οι οπαδοί της σχέτας. Για το αν μπορείς να έχεις δύο κυρίους, έχουμε μια κάποια αντίθεση με το:

λέγουσιν αὐτῷ, Καίσαρος. τότε λέγει αὐτοῖς, Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ.

(Κατά Ματθαῖον, 22: 21)

Μόνο που, στον Λουκά προτείνει να γίνουμε πιστοί στον άδικο Μαμωνά· διαβάστε γιατί:

9 κάγω ὑμῖν λέγω· ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας, ἵνα, ὅταν ἐκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. (...) 11 εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾶ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει; 12 καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε, τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει.

(Κατά Λουκάν, 16: 9-12)

Παράνοια.

Ὅ,τι φάμε κι ὅ,τι πιούμε από τα έτοιμα

25 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε [ἢ τί πίητε], μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26 ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν;

Εδώ, έχουμε μια ξεκάθαρη προτροπή κατά της μέριμνας και της φροντίδας, άρα και κατά της οργανωμένης κοινωνίας. Η μέριμνα, είναι η ουσιαστική φροντίδα που οφείλει να έχει ο άνθρωπος και η κάθε κοινότητα και σχολιάζεται από τους *Μύθους του Αισώπου* με το γνωστό παραμύθι του “μύρμηγκα και του τζίτζικα”. Σύμφωνα όμως με το χωρίο αυτό, είναι άχρηστη μάλλον και επιζήμια κατά τον

Ιησού, γιατί έχει και συνέχεια:

27 τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; 28 καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσιν· οὐ κοπιῶσιν οὐδὲ νήθουσιν· 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. 30 εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 μὴ οὖν μεριμνήσητε λέγοντες, Τί φάγωμεν; ἢ, Τί πίωμεν; ἢ, Τί περιβαλώμεθα; 32 πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητοῦσιν· οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῆζετε τούτων ἀπάντων. 33 ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. 34 μὴ οὖν μεριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον, ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει αὐτῆς· ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία αὐτῆς.

Συνέχεια της προτροπῆς κατὰ της μέριμνας. Να σημειωθεί, ὅτι ο Παύλος φαίνεται να ἔχει ἀντίθετη γνώμη ἀπὸ τον Ιησού:

εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.

(Α' Ἐπιστολὴ πρὸς Τιμόθεον, 5: 8)

Κεφάλαιο 7

Κρίση και υποκρισία

1 μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε· 2 ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε, καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν.

Ἄλλη μία μπηχτὴ γιὰ τους δικαστές. Οἱ ἴδιοι οἱ χριστιανοί, εἶναι ἀπὸ τους πλέον κριτικούς καὶ μάλιστα επικριτικούς γιὰ τις ζωές των ἄλλων, σε ἀντίθεση με τὴν ἐντολὴ αὐτή.

Να σημειωθεί, ὅτι αὐτό ἔρχεται σε κάποια ἀντίθεση με το:

μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν, ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε.

(Κατά Ιωάννην, 7: 24)

Αλλά, κάποιoi θα μπορούν να κρίνουν κάποτε:

ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθήσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ.

(Κατά Ματθαῖον, 19: 28)

Επίσης και με τον Παύλο, που βάζει επιπλέον εξαιρέσεις:

ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται.

(Α' Ἐπιστολή πρὸς Κορινθίους, 2 :15)

3 τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατανοεῖς; 4 ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ ἴδου ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; 5 ὑποκριτά, ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Εδώ, μιλάει σωστά για υποκρισία, κάτι σύνηθες σε πολλούς χριστιανούς αλλά κυρίως στην Εκκλησία.

Τελικά θα σωθεί όποιος θέλει; Πολλοί ή λίγοι;

6 μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσίν, μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσουσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσίν αὐτῶν καὶ στραφέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς. 7 Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· ζητεῖτε, καὶ εὐρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. 8 πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται.

Αυτό, είναι σε σχετική αντίθεση με το λίγο παρακάτω στίχο 14:

τί στενή ἢ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἢ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.

Άλλο ένα ανούσιο τσιτάτο, χωρίς αντίκρουσμα.

9 ἢ τίς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἄρτον -μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; 10 ἢ καὶ ἰχθὺν αἰτήσῃ - μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; 11 εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσω μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτουῦσιν αὐτόν.

Πάλι το **“ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ”** Γιαχβέ. Αυτό, είναι σε συμφωνία και με τα παραπάνω, που ενισχύουν την αδιαφορία για την ανθρώπινη μέριμνα, αφού όλα ο αιτών θα τα βρει έτοιμα. Το πόσο αυτό έχει σχέση με την σημερινή οικονομική κρίση της χώρας δεν είναι άσχετο.

Για χρόνια, παίρναμε δανεικά και τα σκορπούσαμε δήθεν για κοινωνική πολιτική, δηλαδή για ρουσφέτια και μίζες και όταν αυτά τέλειωσαν, βρεθήκαμε στην έσχατη εξαθλίωση κράτους να παρακαλάει την Ευρώπη, υποθηκεύοντας το μέλλον των παιδιών μας να μας ξαναδανείσει. Δανειζόμαστε έκτοτε συνέχεια, χωρίς να δημιουργούμε συνθήκες παραγωγικής διαδικασίας, που σημαίνει ότι είμαστε σαν κράτος σε πλήρη ακολουθία με τις εντολές του Ιησού.

12 Πάντα οὖν ὅσα ἔαν θέλητε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστὶν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται.

Δεν είναι αυτό ο μωσαϊκός νόμος, φυσικά, αλλά είναι μια ενδιαφέρουσα έκφραση, που ο Καντ το διατύπωσε πολύ καλύτερα με την “κατηγορική προσταγή” που έχει μάλλον χρήσιμο νόημα και αξία στην αρνητική του έκφραση. “Μην κάνεις στους άλλους κάτι που δεν θα ήθελες να σου κάνουν αυτοί” με την έννοια της συλλογής των κοινών για την ανθρωπότητα ανεπιθύμητων καταστάσεων που θα πρέπει να αποφεύγονται.

Στην θετική του χροιά, όπως αναφέρεται εδώ, μόνο στην συμπεριφορά μπορεί να έχει σωστή εφαρμογή, όπως κωδικοποιείται στους κανόνες καλής συμπεριφοράς, στα υπόλοιπα μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα, γιατί η “καλή” θέληση του κάθε ενός, μπορεί για τον άλλον να είναι παρεξηγήσιμη, πειστική ή εχθρική.

13 Εἰσέλθατε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς· 14 τί στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν.

Εδώ, έχουμε μια άλλη έκφραση του γνωστού μύθου για τον Ηρακλή, “της Αρετής και της Κακίας” (ΞΕΝΟΦΩΝ, ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ, 2.1.21 – 2.1.29).

Το “**καὶ ὀλίγοι εἰσιν οἱ εὐρίσκοντες αὐτήν**” όπως είδαμε ήδη, είναι σε σχετική αντίθεση με το “**8 πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγέσεται.**”, που αναφέρθηκε πάρα πάνω, γιατί από τα δισεκατομμύρια των χριστιανών που πέρασαν από τον πλανήτη, δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι λίγοι ήταν αυτοί που ζήτησαν.

Ο μοναδικός μεσσίας

15 Προσέχετε ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ἐνδύμασιν προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσιν λύκοι ἄρπαγες.

Αυτό, είναι ένα χαρακτηριστικό γνώρισμα του κάθε σωστού “μεσσία” της Εποχής του Μεσσιανισμού. Όλοι οι εμφανισθέντες μεσσίες ισχυριζόντουσαν μετ επιτάσεως ο κάθε ένας, ότι μόνο αυτός είναι ο αληθινός και όλοι οι άλλοι ψεύτικοι και φυσικά όλοι αυτοί έδειχναν να το πίστευαν. Φυσικά, υπάρχει και στους Κουμρανούς το τι θα συμβεί: “**οι ψευδοπροφῆτες θα εξολοθρευτούν για πάντα**” (1QH,XII,20).

Οι καρποί του δένδρου

16 ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς· μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὰς ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; 17 οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ· 18 οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν.

Αυτό, είναι μια ενδιαφέρουσα παρατήρηση, από την οποία δεν εξαιρείται ούτε η Εκκλησία, ούτε ο Χριστιανισμός φυσικά. Και τα έργα του είναι γνωστά.

19 πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

Εδώ, έχουμε και μια απειλή που αλλού την λείπει πιο ξεκάθαρα:

ἐὰν μή τις μένη ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται.

(Κατὰ Ἰωάννην, 15: 6)

Αυτή ήταν και η θεολογική τεκμηρίωση της Ιεράς Εξέτασης· ακολουθούσε όπως βλέπουμε το ίδιο το μήνυμα του Ιησού. Παρόμοιας λογικής με αυτήν και το:

ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν, 42 καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

(Κατὰ Ματθαῖον, 13: 41-42)

20 ἄρα γε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτοῦς.

Προφανώς και ο ίδιος δεν ξεφεύγει από αυτόν τον κανόνα του και οι ασυμφωνίες των φερόμενων λόγων του, μάλλον αυτό δείχνει.

Τελικά, θα σωθεί όποιος τον επικαλεστεί;

21 Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Αυτό το “**τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς**” να το θυμάστε, όταν σας πουν μην φαντάζεστε τον θεό σαν ένα γεράκο στον ουρανό.

Σε αυτό, όπως και πριν είδαμε, έχει αντίρρηση ο Πέτρος:

καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.

(Πράξεις, 2: 21)

Αλλά και ο Παύλος:

πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα Κυρίου σωθήσεται.

(10:13)

Ἄλλωστε, αναφερθήκαμε ἤδη στο ποιος τελικά θα σωθεῖ νωρίτερα και τις δεκάδες διαφορετικές απαντήσεις που δίνει η Καινή Διαθήκη.

Ο εξορκιστής είναι σωστός χριστιανός;

22 πολλοὶ ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, Κύριε κύριε, οὐ τῷ σῶ ὀνόματι ἐπροφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν 23 καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι Οὐδέποτε ἔγνω ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν.

Εδώ, μας λέει ὅτι το να βγάζει κανείς δαιμόνια, δεν σημαίνει ὅτι εἶναι σωστός χριστιανός. Αυτό ὅμως ἐρχεται σε ἀντίθεση με το:

σημεῖα δὲ τοῖς πιστεύουσι ταῦτα παρακολουθήσει· ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβαλοῦσι· γλώσσαις λαλήσουσι καιναῖς·

(Κατὰ Μάρκον, 16: 17)

Και σε σχετική ἀντίθεση με το:

38 Ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης λέγων· Διδάσκαλε, εἶδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν, καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν 39 ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε· Μὴ κωλύετε αὐτόν· οὐδεὶς γὰρ ἐστὶν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με·

(Κατὰ Μάρκον, 9: 38)

Τραγέλαφος.

Τελευταίες εντολές

24 Πᾶς οὖν ὃστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὃστις ὠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν

πέτρων. 25 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν, τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτρων. 26 καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ὠκοδόμησεν αὐτοῦ τὴν οἰκίαν ἐπὶ τὴν ἄμμον.

Εδώ, ὅπως εἶδαμε ἤδη, παραβαίνει ο ἴδιος την εντολή που ἔδωσε στην αρχή στο:

ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει· ὃς δ' ἂν εἶπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά, ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἶπῃ, μωρέ, ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.

(Κατὰ Ματθαῖον, 5: 22)

27 καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἤλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ ἔπεσεν, καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη. 28 Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους ἐξεπλήσσαντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

Εξεπλάγησαν φυσικά τα πλήθη.

Ὅπως εἶδαμε μέσα σε μία μόνο ομιλία, μεγάλη εἶναι ἡ ἀλήθεια, που μάλλον εἶναι δύσκολο να πιστέψουμε ὅτι ἐγίνε ὅπως αναφέρεται καὶ κατεγρᾶφη σε αὐτὴ την λεπτομέρεια ἀπὸ κάποιον, υπάρχουν αρκετές παραλογίες, ἀλλὰ το χειρότερο, ἀντιφάσεις καὶ σίγουρα υπάρχουν καὶ ἄλλες που μου διέφυγαν. Ἀντιφάσεις, που χρειάζονται ἐιδικὴ ἐρμηνεία, σύμφωνα με το μῦθο ὅπως τον θέλει ἡ ἐπικρατοῦσα τάση της Ἐκκλησίας. Ἐρμηνεία, που ἀντιστρέφει την ἐννοια των λέξεων, το μῖσος το μεταφράζει ως ἀγάπη, ἢ μάχαιρα ως εἰρήνη κ.λπ κ.λπ.

Κατὰ καιροῦς, φυσικά, παίρνουν ὅ,τι βολεύει κατὰ λέξη. Για παράδειγμα, εἶδαμε ὅτι τον Μεσαίωνα τόσο σε Ἀνατολή ὅσο καὶ στην Δύση, ἀλλὰ καὶ ἀργότερα με την Ἱερά Ἐξέταση, συχνά, το “*ἐὰν μὴ τις μένη ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσι, καὶ καίεται.*” ἦταν ο κανόνας καὶ εἶμαι σίγουρος ὅτι με τις κατάλληλες συνθήκες μπορεῖ να ἐπανέλθει.

Εἶδαμε, ἐπίσης, κάποιες ἐντολές, που τόσο ἡ Ἐκκλησία ὅσο καὶ οἱ χριστιανοὶ δεν ἀκολουθοῦν καὶ δεν σχολιάζονται καν, ὅπως περὶ ὄρκου, περὶ πλούτου κ.λπ.

Το κείμενο έχει κάποια ηθικά διδάγματα, πολύ κατώτερα από ό,τι ξέρουμε σήμερα από τους Έλληνες φιλοσόφους, έχει έντονο λαϊκισμό που απευθύνεται στα φτωχότερα και ανεκπαίδευτα στρώματα της εποχής, όπως και αρκετές αντιφάσεις τόσο εντός του κειμένου όσο και με άλλα χωρία από την Καινή Διαθήκη. Όλα αυτά, σε συνδυασμό με την ανυπαρξία ιστορικών στοιχείων για την ύπαρξή του Ιησού, εντείνουν την μυθική προέλευση του Χριστιανισμού από προηγούμενες καταστάσεις, δες και *Η προέλευση του Χριστιανισμού*, ή το *Τι πίστευαν οι πρώτοι χριστιανοί*.

Ας ελπίσουμε ο ορθολογισμός να επικρατήσει κάποτε και όλες οι ιδεοληψίες θα καταχωρηθούν εκεί που ανήκουν, στην λήθη της Ιστορίας.

Φιλίστωρ